

13

Doctorul Luca și cazul dregătorului dispărut

Despre prejudecata irelevanței arheologice

Un bărbat robust urcă treptele casei de la numărul 221B de pe Baker Street și fu degrabă condus în încăperea prezidată de marele detectiv.

“Ah, bună dimineața, doctore!” rosti omul cu figura uscățivă care ședea într-un fotoliu. “Se pare că ai cam avut niște nopți albe în ultima vreme.”

“Da, mă tem că da, dar ia stați o clipă. De unde știți acest lucru? Și mai ales, de unde știți că sunt doctor?”

“O, acestea sunt deducții banale. Mai ești și scriitor precum văd și vii de departe. Dar toate acestea sunt nimicuri. Povestește-mi despre ultimele dumitale necazuri”.

Vizitatorul se strădui să-și mascheze vădita încurcătură și până la urmă încropi o explicație.

“Sunt doctorul Luca”, explică el, “autor a două bestseller-uri ce conțin întâmplări din vremurile mele, din primul secol creștin”.

Sherlock Holmes, căci doar el putea fi detectivul, își încrucișă mâinile pe masă în fața doctorului și ascultă cu atenție.

“În ultima vreme”, continuă interlocutorul, “reputația mi-a fost zdruncinată”. Inteligența și caracterul mi-au fost puse sub semnul întrebării. Vedeți, în cartea mea intitulată Faptele Apostolilor, mă refeream la cetatea Iconia ca fiind în afara unui ținut numit Licaonia. Niște arheologi, bazându-se pe felurite alte scrieri, au ajuns la concluzia că Iconia era un oraș Licaonian și au afirmat lipsa de credibilitate a cărții mele.

“Ba mai mult”, continuă Luca, gândindu-se că Holmes l-ar putea crede doar puțin prea sensibil, “în Evanghelia mea, m-am referit la un om pe nume Lisania, cârmuitorul sau tetrarhul din Abilene, personaj care apare la începutul lucrării lui Ioan Botezătorul, în anul 27 d.Hr.. Apoi am fost din nou acuzat de muncă de mântuială fiindcă arheologii au aflat de un singur Lisania, care a fost ucis în anul 36 î.Hr. Mai departe, am folosit cuvântul grecesc proconsul (cârmuitor) când am vorbit de Galion în relatarea mea despre călătoria lui Pavel în Corint. Ei bine, ‘învățații’ au zis că n-aveam habar despre ce vorbeam și că un cuvânt ca și ‘proconsul’ n-ar fi fost niciodată folosit cu referire la un personaj aflat în postura lui Galion!”

“Dar cel mai enervant dintre toate este presupusul abuz pe care l-am făcut folosind cuvântul grecesc politarh (dregător) pentru a

mă referi la o persoană oficială din orașul Tesalonic. Și pentru că n-au găsit cuvântul cu pricina nicăieri altundeva în literatura clasică, criticii și arheologii au sărit zicând 'Luca se înșală; nu te poți baza pe ce scrie, bla bla bla'. Și mai sunt multe alte chestii mărunte cu care încearcă să mă discrediteze".

Holmes stătu ascultând cu ochii închiși și abia respirând până Luca își încheie expunerea, apoi se ridică în picioare cu aerul că dădea un verdict.

"Regret, doctore", spuse el, "însă nu pot face nimic pentru dumneata". Medicul se ridică și îl privi pe marele detectiv fără să scoată o vorbă.

"Să înțeleg, doctore", întrebă Holmes, "că ești convins de veridicitatea faptelor istorice pe care le-ai înregistrat?"

"Absolut!" spuse doctorul Luca, ridicându-se brusc în picioare. "Sunt un istoric, sir!"

"Atunci trebuie să aștepți", zise detectivul conducându-și musafirul înspre ușă. "Va veni o zi în care toate faptele înregistrate de tine cu atâta grijă, vor fi recunoscute punct cu punct". "Până atunci", rosti el înainte de a închide ușa în fața exasperatului medic, "dragul meu doctor, trebuie să ai răbdare, încredințat fiind că atunci când toate îți vor fi recunoscute, vei fi avut perfectă dreptate în toate cele ce n-au fost crezute".

Înțelegeți, dragi cititori, că întâlnirea dintre istoricul din secolul întâi și detectivul din romanele englezești n-a avut loc niciodată. Însă toate afirmațiile de mai sus atribuite lui Luca sunt adevărate. Autorul din Noul Testament a fost sursa multor răutăți în ultimii ani, iar dacă Holmes i-a oferit astfel de sfaturi doctorului nostru, trebuie că a avut perfectă dreptate.

Deși mulți învățați și arheologi l-au acuzat pe Luca de inadvertențe și afirmații greșite, tot arheologia i-a salvat reputația, dovedind veridicitatea adevărilor afirmate de el.

Mulți oameni au îmbrățișat ideea că știința modernă, respectiv arheologia, a 'dovedit' că Biblia se înșală în multe privințe, însă adevărul este tocmai pe dos. Să luăm, de exemplu, prima reclamație a lui Luca. În 1910, arheologul Sir William Ramsay a descoperit un monument care arăta că Iconia a fost un oraș frigian, iar săpăturile de mai târziu au confirmat afirmația lui Luca.

Tot un arheolog confirmă existența unui anume 'Lisania tetrarhul' în apropiere de Damasc, între anii 14 și 29 d.Hr., în perfect acord cu mențiunea făcută de Luca.

Referirea lui Luca la un anume Galion a fost recunoscută într-o inscripție în care se spune printre altele "Către Lucius Iunius Galion, prietenul meu, Proconsul al Ahaiei..."

Cât despre misterioasa dispariție a cuvântului politarh, care cândva fusese considerată piatra de temelie a lipsei de credibilitate a lui Luca, nu putem spune decât că a reapărut. În ultimii ani, au fost scoase la lumină o mulțime de inscripții care atestă folosirea curentă a cuvântului respectiv în lumea greacă.

Ideea că arheologia discreditează Biblia este învechită, fiind doar o altă prejudecată. Așa cum afirmă și arheologul William F. Albright,

Scepticismul excesiv arătat față de Biblie de către școlile istorice de secol optsprezece și nouăsprezece este mereu discreditat de descoperirile periodice din ultimii ani. Aceste descoperiri atestă claritatea unor incontestabile detalii și au dus la creșterea recunoașterii valorii Bibliei ca autentică sursă de istorie.

Cu alte cuvinte, Sherlock a avut dreptate.

Temă de casă

Înfruntă prejudecata creată de mitul irelevanței arheologice citind următoarele paragrafe din Scriptură și completând spațiile goale cu numele unor oameni a căror existență și identitate, demult menționate în Biblie, este susținută de recente descoperiri arheologice:

Daniel 5:30 Cândva a fost considerată ca o penibilă greșeală (de vreme ce o tăbliță de lut îl indica pe Nabonidus ca fiind ultimul rege al Babilonului), până când cercetările ulterioare au scos la iveală existența lui _____, fiul lui Nabonidus, care a cârmuit fără ca și co-suveran alături de tatăl său.

- Romani 16:23 Excavațiile din 1929 au descoperit rămășițele unui om cunoscut ca fiind _____ , directorul lucrărilor publice din Corint.
- Matei 27:1-20 Descoperire din 1961 în portul mediteranean Cezareea a scos la iveală o inscripție de 2x3 care se referea la _____ .